

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

xvij. An priuetur exul, vel capitaliter bannitus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

Cap. XVI. Dub. XXIV. Sect. XVI. & XVII. 83

Accedit, quod ut agrorum depopulator, qui incendit segetes, immunitate non gaudeat, requiritur, quod id pluries, non autem semel, vel bis fecerit, sicuti dicebam *dub. 13.*

9 Reinstabis ex eodem Cutellio: Qui simpliciter violat Ecclesiam, est indignus, ut ab illa defendatur, & sic eius immunitate gaudeat, *c. ad Episcopos, 17. q. 4. ibi: Ad Episcopos cum eos direxisset inquisitionem, & eos, qui Ecclesias violasse perhiberentur, accessu eorum indicarent esse indignos. Et in cap. frater 10. dist. causa 17. q. 4. ibi: Nullus enim inter limina tanta venerationi deputata utrumque sibi licere existimet pro sua voluntatis arbitrio, ut & humanitatem sibi vendiceret, & furorem: & in c. omnes, cit. 17. q. 4. ibi: A limitibus eiusdem matris anathematizamus Apostolica auctoritate, pellimus, damnamus, atque sacrilegos indicamus: ergo, &c.*

Respondetur: Distinguo antecedens, est indignus, si attendatur eius delictum, concedo: est indignus, si attendatur matris Ecclesiae pietas, quae ex hoc magis elucet, & propter quam corripit ius commune: nego. Quod inde magis patet, quia alioquin nullus delinquens gauderet immunitate Ecclesiae, quia omnis delinquens, utpote delinquens, indignus est, qui defendatur ab Ecclesia.

Urgebis ex eodem Cutellio: Persona loquentis, cum fert legem, in generali sermone censetur excepta, quod non ferat illam in proprium praedictum: Doctores communiter, quos citat Barbosa *axiom. 206. n. 2. ergo, &c.*

10 Respondetur: Distinguo etiam antecedens, si aliunde contrarium clare non constet, concedo: si constet, sicuti contingit in casu nostro, nego. Quod inde confirmatur, quia alioqui quomodocumque quis delinqueret in Ecclesia, immunitate non gauderet Ecclesia.

Respondetur secundò, quod licet id vergat in casu nostro in proprium praedictum materialiter, seu quoad materiale Ecclesiae, non tamen vergit in proprium praedictum formaliter, seu quoad immunitatem, & iurisdictionem Ecclesiae.

SECTIO XVI.

An immunitate priuetur apostata à Religione?

SUMMARY.

1 Apostata à Religione ob rationes supradictas non excluditur ab immunitate Ecclesiae, in opinione tamen illorum Doctorum asserentium, quod Clerici, & Regulares delinquentes gaudeant Ecclesia immunitate.

Respondetur etiam negatiue ob easdem rationes iam dictas: quod tamen dico in opinione eorum Doctorum, qui docent, quod Clerici, & Regulares delinquentes immunitate Ecclesiarum gaudeant, cum ego tamen opinionem oppositam putem probabiliorē, de qua vide *dub. 10. sect. 15.*

SECTIO XVII.

An immunitate priuetur exul, vel capitaliter bannitus?

SUMMARY.

1 Exul, vel bannitus, dummodo eius delictum non sit de exceptis, non priuatur immunitate.

2 Bannitus non potest extrahi ex alieno territorio, & sic neque ex Ecclesia, cum ea sit de territorio Episcopi.

3 Bannitus, vel exul, si sit in Ecclesia sua patria, non dicitur exilium fregisse.

4 Ius generaliter loquens generaliter est intelligendum.

5 Vbi ius non distinguit, neque nos distinguere debemus, praesertim si distinctio sit in praedictum Ecclesiae.

6 Reus, qui ducitur ad supplicium mortis, si se eximat a manibus saeculorum, gaudet Ecclesia immunitate.

7 Bannitus, & exul mortuus, non potest sepeliri, ex doctrina Bartoli in Ecclesiis locorum, de quibus arceatur.

8 Non valet argumentum à priuatione sepultura ad priuationem immunitatis.

9 Excommunicatus non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen gaudet immunitate.

10 Infidelis non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen ex multis satis probabili opinione, gaudet etiam immunitate.

11 Opinio Bartoli de sepultura banniti, & exulis non est tuta.

12 Bannitus, vel exul, hoc ipso, quod transgrediatur fines veritos confregendo ad Ecclesiam, committit crimen lese Maestatis, sed non in personam Principis.

13 Bannitus, vel exul cum confidenter audeat permanere in loco sacro, delinquit in Ecclesia, non tamen occidendo, vel mutilando, & ideo gaudet immunitate.

14 Littera concessa particularibus locis contra immunitatem, non sunt generaliter ad omnia loca extendenda.

15 Bannitus si vi statuti possit impunè occidi, non solus non debet extrahi ab Ecclesia, sed nec in illa occidi.

16 Occidens bannitum ex permissione statuti, si occidat in Ecclesia, licet non possit puniri ut homicida, punitur tamen ut Ecclesiastica immunitatis violator.

17 Occidens tali casu in Ecclesia contrahit excommunicationem constitutionis Gregoriana latam contra extrahentes ab Ecclesia.

Respondetur, quod immunitate neque priuetur exul, vel capitaliter bannitus (dummodo delictum, pro quo est exul, vel bannitus, non sit de exceptis) ob easdem rationes supradictas.

Et confirmatur, quia bannitus non potest extrahi ex alieno territorio (ut inter alios notauit Azevedus *lib. 1. cap. 3. num. 7.*) ergo neque ex Ecclesia, cum Ecclesia sit de territorio Episcopi (quapropter si bannitus, vel exul fuerit in Ecclesia sua patriae, non dicitur exilium fregisse, quae de re Diana *part. 4. tract. 1. resol. 91.*) Atque ita contra Sarpum *de iure asylosum, cap. 5. fol. 53.* & quosdam alios docent Sanchez *in opuscul. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 8. num. 24.* Barbosa *de iure Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 130.* Peregrin. *in tract. de immunit. cap. 5. num. 11.* Diana *part. 1. tract. 1. resol. 31.* Clarus *in pract. §. fin. q. 38. num. 21.* Farinacius *q. 28. num. 47.* Castrus Palauus *tom. 2. tract. 11. diff. unic. punct. 7. num. 9.* Baiardus *ad Iulium Clarum q. 30. num. 28.* Guazzinus *tom. 1. de sens. 1. c. 38. n. 55.* Bonac. *tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 5. num. 15.* Ludouicus Correa *in relect. de immunit. part. 3. num. 40.* Lezana *verb. Immunitas, num. 16.* Cochier. *de iuris dict. p. 4. q. 65. n. 2.* & Marius Anton. *Maceratensis var. resol. lib. 3. resol. 15. n. 9.* Vide etiam quae dicebantur supra cit. *dub. 1. sect. 5. & seqq.*

Obiicies, Ecclesia non defendit, quos Iudicum sententia

sententia damnauit, sed eos solum, quos iustitia insequitur, antequam sententiam ferat: ergo.

Respondetur, nego antecedens, quia iura quoad hoc indefinite loquuntur: ius autem, quod generaliter loquitur, generaliter est intelligendum, *cap. in fraudem, §. ult. de testam. militar.* præsertim in favorabilibus. Item ubi ius non distinguit, nec nos distinguere debemus, *l. g. præf. ff. de offic. Præsid.* præsertim, si distinctio sit in præiudicium Ecclesiæ. Adde, quod si quod dicitur, verum esset, sequeretur, quod si reus lata sententia, & damnatus ad morem, cum ad supplicium ducitur, eximens se è manibus satellitum ad Ecclesiam confugeret, Ecclesiæ immunitate non gauderet, quod est contra praxim, & communem sententiam Doctorum, ut videre est apud Decianum *lib. 6. cap. 28. num. 29.* Guttierrez in *gg. præf. lib. 4. q. 4. num. 10.* Tuschum *verb. Ecclesia, c. 15. n. 107.* Corream in *relect. de immunit. p. 2. n. 9.* Farinacium in *append. de immunit. cap. 15. n. 197.* & Castrum Palaum *tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 7. n. 12.* & nos dicebamus *suprà cit. dub. 10. sect. 7. & seqq.*

Obiicies secundò, bannitus, & exul mortuus ex Bartolo non potest sepeliri in Ecclesiis locorum, de quibus arcetur, adeò quod si in aliqua Ecclesia illorum sepeliatur, exhumandus sit: ergo viuis Ecclesiæ immunitate non gaudebit.

Respondetur, transeat antecedens, at nego consequentiam, quia non valet argui de priuatione sepulture ad priuationem immunitatis Ecclesiæ, quando quidem excommunicatus non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen gaudet immunitate Ecclesiæ, ut dicebatur *cit. dub. 10. sect. 3.* Item infidelis similiter non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen ex multorum satis probabili opinione gaudet etiam immunitate Ecclesiæ: quæ de re vide *cit. dub. 10. sect. 4.*

Respondetur secundò, nego antecedens, quia licet Ecclesia sit in territorio Principis secularis, non tamen propriè est de eius territorio, quin (ut alij loquuntur) est extra territorium, & iurisdictionem Principis secularis. Atque ita docent Aymon. *consil. 908. n. 6. lib. 5.* Tuschus *verb. Ecclesia, concl. 5. n. 10.* Farinac. in *append. de immunit. cap. 22. num. 357.* Chassaneus in *consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. n. 117.* Sperellus *decis. 3. n. 11. & 16.* Antonius de Marinis *cap. 116. per totum, & alij.*

Obiicies tertio, bannitus, vel exul, hoc ipso, quod transgreditur fines vetitos, confugiendo ad Ecclesiam committit crimen læsæ Maiestatis: ergo immunitate Ecclesiæ non gaudet.

Respondetur, transeat antecedens: at non committit in personam Principis, quod requiritur, ut Ecclesiæ immunitate non gaudeat, sicuti dicebatur *suprà dub. 32. sect. 4. & seqq.*

Obiicies quarto, hoc ipso, quod permanet in Ecclesia (cum in loco sacro sibi interdicto stare confidenter audeat) in illo actu delinquit: ergo illius immunitate non gaudet.

Respondetur, transeat, quod actu in illa delinquit: at non delinquit in illa occidendo, vel mutilando, quod requiritur, ut immunitate non gaudeat, sicuti dicebatur *suprà dub. 19. per totam.*

Obiicies quinto, cum Mario Italia *de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 5. §. 8. num. 1. & seq.* & Cutellio *de immunit. Eccles. lib. 1. q. 17. num. 8.* quidam literas Clement. VIII. Missas ad Archiepiscopum Bononiæ, & Nuncium Neapolis, in quibus præcipit Regularium Superioribus, ne bannitos, fraudulenter decoctos, fures, &c. in suis Conuentibus receperint, & detineant, sed expellant: ergo, &c.

Respondetur, de his literis vide, quæ dicebantur *suprà dub. 11. sect. 6. in fin.*

Cæterum aduerte hic, quod exul, vel bannitus non

solum non possit ab Ecclesia extrahi, sed nec etiam (non obstante, quod ex forma statuti, vel ex alio capite posset impunè interfici) in Ecclesia occidi, adeò quod taliter occidens, licet non possit puniri ut homicida, puniri tamen debeat ut Ecclesiæ, & Ecclesiasticæ immunitatis violator, sicuti rectè ex Remigio de Gonny notauit Peregrin. *de immunit. c. p. 5. num. 11.* & videri potest Farinacius *q. 103. n. 323.* & in *append. de immunit. cap. 2. n. 39.*

An autem in tali casu occidens in Ecclesia exulem, vel bannitum, contrahat excommunicationem Gregorij XIV. contra extrahentes ab Ecclesia latam.

Respondetur affirmatiuè, ut *infra dub. 37.* dicebatur.

SECTIO XVIII.

An immunitate priuetur cudens falsam monetam, vel bonam tendens?

SUMMARIUM.

- 1 Cudens falsam monetam, vel bonam tendens, non priuetur immunitate, ob rationes supradictas.
- 2 Cudens falsam monetam, vel bonam tendens committit iniustitiam aduersus Rempublicam, & Regem: & sic committit furtum publicum, non tamen dicitur committere latrocinium publicum, quod requiritur ad perdendam immunitatem.
- 3 Cudens falsam monetam committit crimen læsæ Maiestatis in statum Principis, non autem in personam eiusdem.

Respondetur negatiuè ob easdem rationes dictas, quod scilicet non sit crimen hoc exceptum in iure communi, neque in Bulla Gregorij XI V. Atque ita contra Sarpum *de iure asylosum, cap. 5. fol. 52.* docent Guttierrez *præf. gg. civil. lib. 3. q. 4.* (ubi in crimine falsæ monetæ sic in Regali Cancellaria Pinciana decusum fuisse testatur.) Farinacius in *append. de immunit. cap. 6. num. 91.* Mar. Italia *lib. 1. cap. 5. §. 1. num. 15.* Diana *part. 1. tract. 1. resol. 31.* Villalob. in *summ. tom. 2. tract. 39. diff. 7. num. 19.* Trullench. in *Decalog. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 3. num. 28.* Peregrin. *de immunit. cap. 6. num. 11.* Nouarius in *summa Bullarum, tit. de immunit. num. 4.* Lezana *n. 16.* Bonacina *tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 1. n. 4.* & Barbof. *de iure Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 122.* ubi ait, quod cum Neapoli in Ecclesiam quidam monetarij confugissent, Prorex Paulo V. supplicauit, ut eius Nuncio mandaret, quod tales reos Regiæ Curia consignare vellet: & Pontifex sub die 19. Iulij 1519. mandauit, dari literas Nuncio, ut (constito sibi summarie, & ex processu laicorum, quod tales erant monetarij) eos consignari mandet.

Obiicies, talis committit iniustitiam aduersus Rempublicam, & Regem, & sic committit furtum publicum: ergo.

Respondetur, concedo vtramque partem antecedentis: at nego consequentiam, quia non committit latrocinium publicum (cum non inferat violentiam cum publicitate, seu in loco publico, sed furetur clam, & sine violentia.) At latroni publico tantum, ut *suprà* suo loco dicebatur, imponitur poena priuationis immunitatis. Vide *dub. 13.*

Iustis, committit crimen læsæ Maiestatis: ergo, &c.

Respondetur, distingo antecedens: committit crimen læsæ Maiestatis in statum Principis, concedo; in personam Principis, nego. At ex dictis in hoc casu tantum